

Onderwerp StadDoetMee – informatie over de participerende gemeente

Steller Liesbeth van de Wetering

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 81 11 Bijlage(n) -

Ons kenmerk RO 13.3895323

Datum **23 SEP 2013** Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief willen wij uw raad informeren over het traject StadDoetMee, waarmee wij beogen om burgerparticipatie en het omgaan met burgerinitiatieven in de stad verder te ontwikkelen.

Initiatiefvoorstellen

Uw Raad heeft onlangs twee initiatiefvoorstellen ingediend die gaan over nieuwe vormen bij het betrekken van burgers bij de Stad en het aansluiten van de gemeente bij dat wat er leeft bij bewoners. Dit zijn constructieve aanzetten om discussie over nieuwe rollen van overheid en burgers stevig op de agenda te zetten. Ons College wil graag actief bijdragen aan deze discussie, en verder in gesprek met uw Raad om input te krijgen voor een vervolg. Na een eerste opiniërende ronde tijdens de raadscommissie Cultuurverandering op 9 november zullen wij komen met een discussienotitie.

Er is veel in verandering in de Stad. Naast aandacht voor het betrekken van burgers bij gemeentelijke plannen, ligt er een opgave om beter aan te sluiten bij sociale verbanden van burgers. Bewoners en sociaal ondernemers nemen steeds vaker het voortouw bij het vormgeven van hun leefomgeving en realiseren op basis van intrinsieke motivatie prachtige initiatieven. En stellen ons daarbij voor uitdagingen en nieuwe dilemma's. Dat werd onlangs bijvoorbeeld duidelijk toen bij het actualiteitendebat over Tuin in de Stad bleek dat er meerdere werkelijkheden naast elkaar kunnen bestaan bij het omgaan met bewonersinitiatieven. Dit vergt aandacht voor de nieuwe rol die dit van de politiek en de gemeentelijke organisatie vraagt.

Opgaven

We zien daarbij twee opgaven.

- Allereerst willen we graag in gesprek met uw Raad over wat bewonersparticipatie en bewonersinitiatieven voor implicaties hebben voor de rollen van Raad en College. En over het ambitieniveau van de Stad als gaat om omgaan met en

stimuleren van bewonersinitiatief. Het college zal hiervoor met een discussienotitie komen.

- Ten tweede focussen wij op de interne gemeentelijke organisatie. De veranderende rollen hebben ook gevolgen voor de rollen, taken en gewenste competenties van ambtenaren. Wij verbinden deze opgave met de agenda voor de organisatieontwikkeling en cultuurverandering.

StadDoetMee

We starten het programma ‘StadDoetMee’. Hiermee organiseren we:

1. De politieke discussie over ambitie en werkwijze participatie-agenda (begin 2014).
2. Intern ambtelijk traject StadDoetMee, als belangrijk onderdeel van de organisatieontwikkeling/cultuurverandering (2013/2014).

Er wordt al gewerkt aan het verder inrichten van ‘De Stadwerkplaats’ (v/h expertisecentrum), een ontwikkelmodel waar bewoners en ambtenaren online voorbeelden, handvatten en praktische informatie vinden over bewonersinitiatieven.

We hebben een ‘gangmaker’ StadDoetMee benoemd die dit traject aanjaagt en ontwikkelt.

Als één ding helder is bij het omgaan met bewonersinitiatieven en bewonersparticipatie, is dat er niet één scherp einddoel is te formuleren of sprake is van een lineaire ontwikkeling.

Lokale Logica en een ‘georganiseerde zoektocht’

We zullen als gemeente steeds meer in staat moeten zijn om lokaal maatwerk per situatie, gebied en/of thema mogelijk te maken. ‘Lokale Logica’ zoals Joop Hofman (bureau Rode Wouw) dit noemde bij de raadsbijeenkomst met Jim Diers (burgerkracht-expert uit de VS). We zien deze weg dan ook als een ‘georganiseerde zoektocht’. Processen en uitkomsten zullen verschillen, afhankelijk van de aard van het thema, gebied en doelgroep. Telkens zullen we moeten weten te variëren in de gewenste gemeentelijke rol en bijdrage. Samen met bewoners, ondernemers en organisaties gaan we concreet handen en voeten geven aan een nieuwe manier van werken.

Het uitgangspunt bij deze aanpak is dat we discussies over participatie en bewonersinitiatief in de Raad zoveel mogelijk aan de hand van lopende onderwerpen op de LTA, die zich daarvoor lenen, gaan voeren. We willen meta-discussies voorkomen en juist aan de hand van concrete situaties de participatie-vragen ‘naar boven halen’. We stellen voor werkende weg innovatieve werkwijzen en maatwerk te ontwikkelen, en aan de hand van voorbeelden en dilemma’s het gesprek met uw Raad te voeren.

Voortborduren op succes en leren van beperkingen

We beginnen daarbij niet bij nul. Groningen kent een lange en succesvolle traditie van wijkvernieuwing. In het NLA zijn we een gedurfd experiment aangegaan met wijkbudgetten en andere zeggenschapsvormen voor buurtbewoners. Hierbij verantwoordden wijkteams zich achteraf aan de Raad. Tevens hebben we jarenlange ervaring met (wijk)budgetten als Goed Idee (+), flexibele lijnbudgetten, stadsdeelprogramma's en het convenant met bewonersorganisaties. Vanuit het sociale domein is een stevige inzet op ondersteuning van bewonersinitiatieven door buurtwelzijn. En in toenemende mate zijn er experimenten met participatie, zoals prijsvragen rondom projecten zoals Suikerunie.

We lopen echter in toenemende mate aan tegen de beperkingen die deze inzet heeft. We hebben veel met aanvullende budgetten kunnen oplossen. Die extra budgetten vallen weg. We hebben veel in structuren geregeld, zoals het convenant met de bewonersorganisaties, overlegvormen en (subsidie)regelingen. Deze nieuwe tijd vraagt ook om een andere inzet van ons. De uniformiteit 'wringt', en de sterke 'beleidsgedomineerde' cultuur in Groningen maakt het omgaan met bewonersinitiatief soms stroef. Ook lopen we tegen de grenzen aan van bestaande regels, werkwijzen, zeggenschapsvormen en budgettering.

Innovatie

De ontwikkelingen op het gebied van bewonersinitiatieven komen niet uit de lucht vallen, en zijn al een tijdje gaande. Op allerlei manieren vindt reeds innovatie van onze werkwijzen plaats. Zo presenteerde onlangs een bewoonster van de Rivierenbuurt de uitkomst van het co-creatieproces aan de raadscommissie. En zijn er in meerdere wijken al co-creatieprocessen gaande. Met de visie West en de groenparticipatie in Lewenborg wordt volop geëxperimenteerd met nieuwe samenwerkingsvormen met bewoners. Plannen voor buurtactiviteiten, ontmoeting en woonomgeving worden samen bedacht en gerealiseerd. Op vele plekken in de Stad realiseren bewoners ontmoetingsactiviteiten, buurtmoestuinen en duurzaamheidsinitiatieven, waar de gemeente een faciliterende rol heeft. Dat gebeurt ook met de Pilot 'burgerkracht', die samen met het ministerie van BZK met ondernemers in de Oosterparkwijk loopt (www.oosterparkboom.nl). In de Bewoners- en OndernemersOntwikkelMaatschappij werken Oosterparkers aan een eigentijdse buurtvoorziening. Het Wijkbedrijf Selwerd is een andere aanpak waarbij de samenwerking met bewoners op een nieuwe manier vorm krijgt. En met het stadsdebat Let's GRO verwachten we een ideeënfestival van formaat te realiseren.

Kortom: de zoektocht is al gaande. Onze ambitie reikt echter verder dan dit. We willen de lopende inzet een impuls geven, meer innoveren en meer ruimte geven aan bewonersinitiatief. Daarbij willen we recht doen aan de grote lokale verscheidenheid in onze Stad.

Verscheidenheid en maatwerk

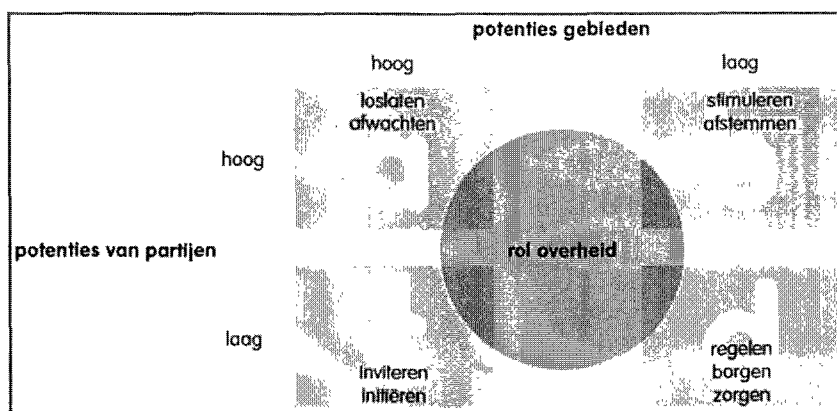
Knelpunten en successen bij bewonersinitiatief en participatie zijn niet op één dimensie terug te voeren. De dimensies die hiervoor bepalend zijn:

1. Zeggenschap (wie, welke vorm, welke mate), legitimiteit en regelgeving;
2. Cultuur, houding en gedrag;
3. Beschikbare budget/inrichting begroting. Over welk onderdeel/welke onderdelen van de begroting gaat de zeggenschap?
 - basis(-dienstverlening), kerntaken
 - plus-/wijkaanpak, projecten
 - flexibele ruimte, knelpuntenbudget
 - budget bewonersinitiatieven
 - fundraising (buiten de gemeentebegroting)

Daarnaast zijn er grote verschillen in thema's en gebieden, die om maatwerk vragen:

- Aard en omvang van de opgave in gebieden (sterkten, zwakten, kansen, bedreigingen). Hiervoor is het Groningse WIJKKOMPAS als instrument ontwikkeld.
- Leefstijl van de bewoners. Elke leefstijlgroep wordt met een eigen communicatie- en participatiestrategie het best bereikt. We hebben een SMARTagent-analyse beschikbaar voor alle wijken.
- Mate van initiatief en wijkdynamiek. Wat zijn de kansen die lopende initiatieven en projecten bieden? ('waar zit de energie?')

Het bovenstaande illustreert dat uitmuntende kennis van de gebieden een vereiste is. Elke situatie vraagt feitelijk om een andere rol van de gemeente en vergt maatwerk in de aanpak, zoals bijgaande afbeelding illustreert:

We stellen voor aan de hand van lopende processen (LTA) dilemma's, leerpunten en discussiepunten naar boven te halen. Die verwerken we in een discussienotitie, waarbij we ook zullen ingaan op de volgende politieke vragen:

- Het accepteren van ongelijkheid in proces en inhoud op thema's en in gebieden;
- Mogelijke 'depolitisering' door maatwerk;
- Maatwerk is extra complex, maar vergt ook meer tijd en keuzes. Over welke keuzes moet College/Raad wel/niet willen beslissen?

Najaar 2013

- Raadscommissie Cultuurverandering 9 oktober: opiniërende ronde over ervaren kansen, dilemma's, vragen en knelpunten.
- Let's GRO (20/21 november); aanhaken bij de opbrengsten van het Stadsdebat.

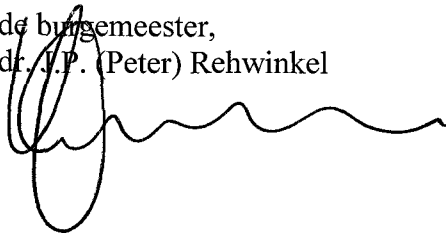
Eerste maanden 2014

- Bespreking in Commissie Cultuurverandering (desgewenst gecombineerd met andere raadscommissies) van 'Groningse aanpak' op basis van de discussienotitie. In de discussienotitie worden leervragen en dilemma's aan de hand van concrete praktijkvoorbeelden uit lopende processen verwerkt.
- Bepalen 'Groningse ambitie' StadDoetMee, aan de hand van discussienotitie College.

Met deze StadDoetMee aanpak menen we een goede impuls te organiseren voor bewonersparticipatie en bewonersinitiatief.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

